

УДК 336.71

**О. Решота,
В. Решота**

ФІНАНСОВА КРИЗА ЄВРОЗОНИ ТА ОСНОВНІ ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ

Досліджено особливості функціонування Єврозони та сучасні напрямки подолання фінансової та боргової кризи в зоні євро. Особливу увагу приділено поетапному розгляду та аналізу запровадження економічних стабілізаційних механізмів для мінімізації наслідків фінансової кризи у Європейському Союзі.

Ключові слова: Європейський Союз, Єврозона, фінансова криза, Економічний та валютний союз, шляхи подолання фінансової кризи.

Європейський Союз (далі – ЄС), на сучасному етапі є найсильнішим багаторівневим економічним та політичним об'єднанням на території Європи, вміщуючи в собі двадцять сім держав-членів. Задля забезпечення фінансової стабільності та економічного розвитку країн-членів Європейський Союз є також економічним та валютним союзом, що передбачає запровадження на території країн-членів єдиної валюти євро. Однак реалізація монетарної політики Єврозони підпадає під вплив світових факторів функціонування фінансових ринків та залежить від внутрішніх проблем функціонування Європейського Союзу. Поглиблення фінансової кризи 2008 р. зумовило негативні наслідки для Єврозони загалом, та для країн-членів ЄС зокрема, адже надмірні боргові зобов'язання деяких держав ЄС, прогнози щодо можливого виходу Греції із Єврозони є дестабілізуючим фактором та унеможливають ефективне подолання наслідків кризи.

Актуальність запропонованої теми зумовлена необхідністю проведення дослідження особливостей функціонування Єврозони та аналізу сучасних напрямків й механізмів подолання фінансової та боргової кризи в зоні євро, що дозволить дати оцінку перспективам подолання негативних наслідків економічної та валютної нестабільності в ЄС.

Метою статті є здійснення аналізу сучасних проблем функціонування Єврозони та окреслення оптимальних шляхів подолання кризових явищ в ЄС.

Реалізація визначеної мети обумовила необхідність вирішення таких завдань:

- проаналізувати основні напрями функціонування Єврозони;
- здійснити аналіз сучасних механізмів протидії та запобігання кризовим явищам в ЄС;
- окреслити подальші способи подолання фінансової та боргової кризи в зоні євро.

Питання розвитку та функціонування Єврозони розглядали вітчизняні та зарубіжні вчені, а саме: Ю. Гаряча, Ч. Гіл, Д. Лук'яненко, Г. Луцишин, О. Рудік, С. Федонюк, В. Чужикова, В. Шнайдер-Детерс, О. Шнирков та інші. Однак проблеми стабілізації економічної ситуації в зоні євро та поглиблення реформ грошово-кредитної політики ЄС потребують подальших ґрунтовних досліджень.

Єврозона є валютним союзом, що об'єднує 17 держав-членів Європейського Союзу, єдиним законним платіжним засобом яких є євро. Єврозона на сьогодні складається з Австрії, Бельгії, Кіпру, Естонії, Фінляндії, Франції, Німеччини, Греції, Ірландії,

Італії, Люксембурга, Мальти, Нідерландів, Португалії, Словаччини, Словенії та Іспанії. Більшість інших країн ЄС, зобов'язані приєднатися до Єврозони за умови відповідності їх економічного стану встановленим європейським критеріям.

Реалізація грошово-кредитної політики в Єврозоні покладена на Європейський Центральний Банк (далі – ЄЦБ), основними завданнями якого є контроль інфляції всередині Єврозони. У Єврозоні не існує єдиного погляду на здійснення управління валютною системою та бюджетною політикою, тому створено Єврогрупи, завдяки яким відбувається співпраця при вирішенні питань економічного та валютного союзу та приймаються політичні рішення щодо Єврозони та євро. До складу Єврогрупи належать міністри фінансів держав-членів Єврозони та національні лідери при виникненні надзвичайних ситуацій [1].

З кінця 2000-х рр. для подолання наслідків фінансової кризи Єврозони було запроваджено механізм щодо надання екстрених кредитів країнам-членам в обмін на здійснення економічних реформ. У Єврозоні для подолання кризи встановлено деякі обмеження щодо фінансової інтеграції, а саме введено здійснення експертних оцінок національних бюджетів держав-членів Єврозони.

До Єврозони входять країни, які не є членами ЄС, але використовують євро як офіційну валюту. Деякі з цих країн, такі як Монако, Сан-Марино і Ватикан, уклали офіційні угоди з ЄС щодо використання валюти євро та карбування власних монет. Косово і Чорногорія запровадили євро в односторонньому порядку. Тим не менше, ці країни формально не є частиною Єврозони і не мають представництва в ЄЦБ і Єврогрупі. Андорра досягла грошової угоди з ЄС в червні 2011 р., яка дозволила країні використовувати євро в якості офіційної валюти, за умови ратифікації даної угоди. У рамках угоди передбачається, що Андорра отримає право карбувати власні монети євро станом на 1 липня 2013 р.

Відповідність критеріям конвергенції у 1998 р. одинадцяти держав-членів ЄС уможливила виникнення Єврозони та введення євро поряд із національними валютами. До 1 січня 2002 р. було замінено усі національні валюти країн-членів Єврозони на євро. Упродовж 2007 – 2011 р. до валютного союзу та Єврозони приєдналось ще шість держав [2].

До країн-членів ЄС, що не використовують євро як національну валюту, належать Болгарія, Чеська Республіка, Данія, Угорщина, Латвія, Литва, Польща, Румунія, Швеція та Сполучене Королівство. Передумовою вступу до Єврозони виступає дворічне перебування країни-кандидата до Єврозони в країнах Європейського механізму регулювання валютних курсів (МОК II). З 2011 р. національні центральні банки Латвії, Литви та Данії взяли участь у МОК II.

Данія та Велика Британія є юридично звільнені від вступу в Єврозону, якщо їх уряди або парламентські вибори чи референдум не приймуть іншого рішення. Так, приєднання до МОК II є добровільним. Швеція досі не приєдналась до МОК II.

Фінансова криза 2008 р. сприяла підвищенню активності Данії та Польщі щодо приєднання до Єврозони. Для пом'якшення наслідків фінансової кризи Ісландія подала заявку на вступ до Європейського Союзу. Прогнозується, що Латвія до кінця 2013 р. стане членом Єврозони та запровадить євро.

Щодо виходу із Єврозони, то в ст. 51 Договору про Європейський Союз передбачено можливість виходу країн із Єврозони, згідно з їхніми конституційними вимогами. Переваги виходу країни із Єврозони змінюватимуться залежно від економічної

ситуації. Якщо заміна валюти призведе до девальвації, то держава відчуватиме значні масштаби відтоку капіталу, у разі, якщо валюта підніматиметься в ціні, то більше грошової маси надходитиме в економіку держави. Проте швидке підвищення валютного курсу матиме згубні наслідки для експорту країни.

Основним засобом фінансової координації в рамках ЄС є основні принципи економічної політики, що прописані для кожної держави-члена, але з особливим акцентом на 17 нинішніх членів Єврозони. Ці рекомендації не є обов'язковими, але призначені для покращення координації політики між країнами-членами ЄС, з метою врахування взаємопов'язаності економік держав-членів. З метою забезпечення взаємних гарантій та стабільності національної валюти, члени Єврозони дотримуються Пакту стабільності і зростання (далі – ПСЗ), який встановлює узгоджені обмеження на дефіцит бюджету країн-членів і державний борг та передбачає санкції за відхилення від встановлених обмежень.

Пакт стабільності і зростання – угода, укладена 27 державами-членами Європейського Союзу з метою сприяння й підтримці стабільності економічного і валютного союзу. Згідно ст. 121 і 126 Договору про функціонування Європейського Союзу, основною метою ПСЗ є здійснення фінансового моніторингу та накладання санкцій на правопорушників, після оголошення попередження. Пакт був прийнятий у 1997 р. із метою підтримки фінансової дисципліни в економічному та валютному союзі.

Пакт стабільності і зростання передбачає дотримання та реалізацію Маастрихтських критеріїв конвергенції для вступу держав до зони євро. Фактичними критеріями є: річний дефіцит бюджету не вище 3% валового внутрішнього продукту (далі – ВВП) (включає в себе суму всіх державних бюджетів, зокрема муніципалітетів, регіонів тощо); державний борг нижче 60% від ВВП або наближається до цього значення [3].

ПСЗ був підданий значній критиці з боку економістів за надмірну гнучкість критеріїв, що в ньому прописані, та за неефективність введення бюджетних обмежень. Окрім того, у 2005 р. Португалія, Німеччина та Франція перевищили річний дефіцит бюджету у 3% ВВП, однак не були оштрафовані Радою Міністрів, з огляду на вплив та роль цих країн у ЄС загалом, на велику кількість голосів в Раді Міністрів, яка повинна схвалити санкції. Тому, у березні 2005 р. Рада ЄС, під тиском Франції та Німеччини, спростила правила, прописані у ПСЗ. Екофін домовився про проведення реформи ПСЗ. Стелі у 3% дефіциту бюджету і 60% державного боргу були збережені, але рішення про оголошення в країні надмірного дефіциту бюджету відтепер базувалось також на врахуванні наступних параметрів: поведінка циклічно скоригованих бюджетів; рівень заборгованості; сповільнення економічного зростання тощо (табл. 1).

Згодом реформи були прийняті для забезпечення більшої гнучкості та стабільності при врахуванні економічних умов держав-членів, а також додаткових факторів. Організація економічного співробітництва та розвитку знизилася економічний прогноз в Єврозоні щодо розвитку Єврозони в першому півріччі 2008 р. та констатувала неможливість пом'якшення фіскальної та монетарної політики для ЄС. Для стабілізації зони євро у грудні 2011 р. Європейською Радою прийняте рішення щодо створення Європейського фінансового союзу (далі – ЄФС) для здійснення подальшої фінансової інтеграції. Учасниками ЄФС стануть усі члени Єврозони та інші країни-члени ЄС за винятком Великобританії.

Таблиця 1

Державний борг країн-членів Євросони (відношення державного боргу до ВВП у відсотках для країн Євросони. Єврокритерій конвергенції – 60%)

Країна	Дані ЦРУ [4]	Дані ОЕСР [5, 6]	Дані МВФ [7]	Дані ЦРУ [8]	Дані Євро Стат [9]	Дані ЦРУ [10]
	2007 р.	2009 р.	2009 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.
Австрія	59,10	72,7	67,10	66,40	72,3	72,10
Бельгія	84,60	100,4	93,70	101,00	96,8	99,7
Кіпр	59,60	-	56,20	56,20	60,8	66,8
Естонія	3,40	-	-	7,10	6,6	5,8
Фінляндія	35,90	52,6	44,00	40,30	48,4	49,0
Франція	63,90	87,1	78,10	77,60	81,7	85,50
Німеччина	64,90	76,5	72,50	77,20	83,2	81,50
Греція	89,50	102,2	-	113,40	142,8	165,4
Ірландія	24,90	72,7	64,00	64,80	96,2	107,0
Італія	104,00	127,7	115,8	115,8	119,0	120,10
Люксембург	6,40	18,00	16,40	14,60	18,4	20,4
Мальта	-	-	-	69,0	68,0	68,0
Нідерланди	45,50	69,4	58,90	60,90	62,7	64,40
Португалія	63,60	86,3	75,80	76,80	93,0	103,3
Словакія	35,90	39,8	35,70	35,70	41,0	43,4
Словенія	23,60	44,1	-	31,30	38,0	45,5
Іспанія	36,20	62,4	53,20	53,20	60,1	68,20
Євросона	-	-	-	-	86,0	-

У березні 2011 р., після загострення боргової кризи у 2010 р., країни ЄС ухвалили нову реформу під назвою “Відкритий метод координації”, що спрямована на вирівнювання правил шляхом прийняття автоматичної процедури накладення штрафів на країну-члена у разі порушення правил щодо розміру дефіциту бюджету чи боргових зобов’язань.

Новий Пакт Євро Плюс став наступником послідовно нереалізованого Пакту стабільності і зростання. Пакт Євро Плюс передбачає наступні стратегічні цілі: підвищення конкурентоспроможності; сприяння зайнятості; сприяння стійкості державних фінансів; зміцнення фінансової стабільності, координація податкової політики.

Наприкінці 2000-х рр. фінансова криза викликала ряд реформ в Євросоні. Для підтримки фінансової стабільності було створено Європейський фонд фінансової стабільності (далі – ЄФФС) і Європейський механізм фінансової стабільності (далі – ЄМФС). Однак Європейський фонд фінансової стабільності та Європейський механізм фінансової стабільності були тимчасовими утвореннями. Тому у 2011 р. запропоновано створення Європейського стабілізаційного механізму (далі – ЄСМ).

Європейський стабілізаційний механізм є плановим постійно діючим фондом фінансової стабілізації країн Євросони із статутним капіталом у 700 млрд євро, що замінює існуючі два фонди: Європейський фонд фінансової стабільності, який володіє 440 млрд євро і Європейський механізм фінансової стабілізації, що розпоряджається

60 млрд євро, наданими Європейською Комісією [11]. ЄСМ повинен почати роботу 1 липня 2012 р. За цього термін існування тимчасового Європейського фонду фінансової стабільності продовжено принаймні до середини 2013 р. На зустрічі міністрів фінансів країн Єврозони 23 січня 2012 р. було узгоджено остаточний текст договору про постійно діючий фонд. У нього увійшли положення, що вимагають від країни, яка запитує допомогу, участі в податково-бюджетній угоді, а також встановлюють процедуру голосування за рішеннями фонду більшістю, що виключає можливість блокування роботи фонду малими країнами.

Після боргової кризи ЄС, яка не призвела до банкрутства Єврозони лише завдяки спільним зусиллям країн-членів ЄС, розпочалось подальше реформування Єврозони. Це призвело до створення механізму порятунку Єврозони для виходу з фінансової кризи, зокрема Європейського фонду фінансової стабільності та Європейського механізму фінансової стабільності. Разом з допомогою Міжнародний Валютний Фонд мало не допустити подальшу кризу Єврозони. Хоча ЄФФС та ЄМФС були заплановані як тимчасові заходи у зв'язку з відсутністю належної правової бази в установчих договорах ЄС. Таким чином уряд ФРН наполягає на внесенні змін до договорів ЄС для вирішення цієї ситуації. Проте після складної процедури ратифікації Лісабонського договору багато держав та їх посадових осіб виступили проти внесення змін до договорів, а уряд Великої Британії виступив проти будь-яких змін, що зачіпають їх інтереси.

Проте усе це становить лише мінімальні заходи для зміцнення санкцій та створення тимчасового механізму порятунку. І це не включатиме вимоги ФРН щодо позбавлення права голосу країни-порушниці, адже це потребувало б ще глибших змін до установчих договорів ЄС.

Договір має вступити в дію з 1 липня 2012 р. за спрощеною процедурою набуття ним чинності без проведення референдумів. Він буде діяти рік паралельно з тимчасовим механізмом виходу з кризи, що закінчує свою дію у 2013 р.

16 грудня 2010 р. Європейська Рада погодила зміни до договору, які б були прийнятні без проведення референдумів із метою створення тимчасового механізму виходу з кризи. У березні наступного року лідери країн ЄС також погодили окремий договір для країн Єврозони, що створить Європейський стабілізаційний механізм. У березні 2011 р. Європейський Парламент схвалив внесення змін до договорів після запевнень, що саме Європейська Комісія, а не держави-члени ЄС відіграватиме центральну роль в управлінні ЄСМ.

Внесення змін до Договору про функціонування Європейського Союзу передбачало доповнення ст. 136 параграфом 3, згідно із яким: "Держави-члени, валютою яких є євро можуть створити стабілізаційний механізм з метою забезпечення безпеки та стабільності зони євро в цілому. Надання будь-якої необхідної фінансової допомоги за цим механізмом буде здійснюватись за чіткими умовами" [12].

Договір про заснування Європейського стабілізаційного механізму підписано 2 лютого 2012 р. Згідно з цим договором, Європейський стабілізаційний механізм виступатиме міжурядовою організацією, відповідно до міжнародного публічного права і знаходитиметься в Люксембурзі. Вона буде відкрита для вступу інших членів і управлятиметься Радою Керівників.

Однак цей механізм ЄСМ зазнав деяких критичних зауважень, зокрема прогнозується, що створення ЄСМ призведе до послаблення економічного суверенітету держав-членів та надасть надмірні повноваження та імунітет Раді Керівників без належного парламентського впливу і контролю за нею.

Ще одним кроком у подоланні фінансової кризи Єврозони є підписання Європейського Фіскального Договору (далі – ЄФД). Європейський Фіскальний Договір – це міжурядова угода, що спрямована на забезпечення стабільності, координації та управління в Економічному та валютному союзі, підписана 2 березня 2012 р. усіма державами-членами Європейського Союзу за винятком Чеської Республіки та Сполученого Королівства. Договір набуває чинності з 1 січня 2013 р. у разі його ратифікації принаймні 12 країнами-членами зони євро. Основним нововведенням Європейського Фіскального Договору є вимога представлення на розгляд інформації країнами-членами ЄС щодо профіциту чи дефіциту національних бюджетів цих держав. У разі невиконання цієї вимоги до 1 січня 2014 р. від дня ратифікації Європейського Фіскального Договору Європейський Суд накладатиме штраф на державу-порушницю у розмірі 0,1% ВВП. Кожна з держав-членів, що виконає зобов'язання до 1 січня 2014 р. матиме право подати заявку на отримання коштів із фонду Європейського стабілізаційного механізму.

Основними передумовами щодо запровадження жорстких умов для контролю за національними бюджетами виступило те, що у більшості держав-членів ЄС, що взяли участь в Економічному і валютному союзі, заснованому на введенні євровалюти, рішення щодо податків та витрат залишаються в компетенції національних рівнів управління, оскільки контроль за податково-бюджетною політикою традиційно вважається основним завданням забезпечення безпеки національного суверенітету держави. Однак у ЄС існує практика певних обмежень бюджетних повноважень, до прикладу: визначення тарифів, що стягуються із здійснення зовнішньої торгівлі тощо. Тому з метою жорсткої координації податково-бюджетної політики держав-членів деякими політиками та економістами Міжнародного валютного фонду та Європейського центрального банку було запропоновано прийняття Європейським Союзом форми фінансового союзу для забезпечення ефективної податково-бюджетної політики в усіх державах-членах. Утворення фінансового союзу вважається наступним кроком в процесі поглиблення європейської інтеграції та при подоланні наслідків боргової кризи ЄС.

У кінці 2010 р. були внесені пропозиції щодо реформування деяких правил Пакту стабільності і зростання з метою зміцнення фінансової координаційної політики. У лютому 2011 р. Франція і ФРН запропонували “Пакт конкурентоспроможності” із метою зміцнення економічної координації в зоні євро. У березні 2011 р. була запроваджена нова реформа Пакту стабільності і зростання, що була спрямована на зміцнення правил прийняття автоматичної процедури накладання штрафних санкцій у разі порушень державами-членами вимог щодо розміру дефіциту бюджету або надмірних боргових зобов'язань.

Канцлером ФРН А. Меркель запропоновано посилити роль Європейської Комісії та Європейського Суду щодо контролю за виконанням державами-членами своїх фінансових та бюджетних зобов'язань. Однак ця пропозиція зазнала критичних зауважень із боку аналітичних центрів, адже посилення ролі Європейської Комісії та Європейського Суду призведе до необхідності внесення змін до Лісабонського договору, оскільки запровадження жорсткого контролю за бюджетною та податковою політикою можна розглядати як загрозу суверенітету національних держав і скорочення окремих прерогатив національних урядів.

У грудні 2011 р. на засіданні Європейської Ради 17 членів Єврозони погодили основні положення нового міжурядового договору, що запровадив суворі обмеження

на державні витрати і запозичення, й накладання штрафів на держави-порушниці щодо невиконання встановлених обмежень.

Європейський Фіскальний Договір містить такі положення, а саме: генеральний бюджет має бути збалансованим або профіцитним; щорічний структурний дефіцит не повинен перевищувати 0,5% від ВВП; країни з рівнем державного боргу істотно нижче 60% та країни, в яких ризики з боку довготерміновий стійкості державних фінансів, є низькими, можуть досягати структурного дефіциту не більше 1% від ВВП. Це правило передбачатиме механізм автоматичного виправлення, який повинен застосовуватись у разі відхилення. Це буде визначатися кожною державою-членом на основі принципів, запропонованих Європейською Комісією; держава-член, до якої застосували процедуру надмірного дефіциту, повинна представити Європейській Комісії та Європейській Раді економічну програму щодо здійснення структурних реформ у цілях забезпечення ефективної корекції надмірного бюджетного дефіциту. Контроль за реалізацією програми, а також за щорічними бюджетними планами, здійснюватиметься Європейською Комісією і Європейською Радою тощо.

Вища судова інстанція ЄС має повноваження накладення штрафних санкцій на держави-порушниці, що не приймають стандартизованих правил збалансованого бюджету. Грошові стягнення надходять до Європейського стабілізаційного механізму (якщо держава входить в Єврозону) або до єдиного бюджету ЄС (у разі накладення штрафів на держави, що не підписали угоду про вхід до Єврозони). Держави-члени, що погодилися прийняти необхідні заходи щодо забезпечення нормального функціонування зони євро, відповідно до цілей зміцнення конкурентоспроможності, зростання зайнятості, сприяння подальшому забезпеченню стійкості державних фінансів і зміцненню фінансової стабільності, гарантують координацію та погодження з інститутами Європейського Союзу основні реформи економічної політики.

На законодавчому рівні задля вирішення економічних проблем та подолання макроекономічних дисбалансів у ЄС запроваджено набір європейських законодавчих заходів із реформування Пакту стабільності і зростання – так званий “Six Pack”. Ці заходи були об’єднані в “Six Pack” у переговорах між Європейською Радою та Європейським Парламентом в 2011 р. та спрямовані на зміцнення процедур із метою зниження бюджетного дефіциту. До інструментів “Six Pack” належать граничні значення для щорічного дефіциту державного бюджету (3% від ВВП) і валовий коефіцієнт боргу (60% від ВВП).

З метою забезпечення дотримання бюджетної дисципліни в державах-членах зони євро, автоматичні санкції запускаються на основі механізму голосування в Європейській Раді. Водночас статистики національних рахунків і прогноз практики держав-членів регулюються відповідно до стандартів ЄС. Існує практика накладання додаткового штрафу за надання неправдивих повідомлень про розмір дефіциту бюджету тощо. Крім того, деякі законодавчі акти прописують систему раннього попередження надмірних макроекономічних дисбалансів та корекції економічних механізмів.

Проблема подолання фінансової кризи Єврозони є багатоаспектним явищем, потребує комплексного підходу та подальших ґрунтовних досліджень.

Література

1. European neighbourhood and partnership instrument eastern regional programme. Strategy paper 2007 – 2013 [Electronic resource]. — Access mode : ec.europa.eu / world / enp / pdf / country / enpi_euoment_rsp_en.pdf.

2. McDonald Fr. The Economics of European Integration [Text] / Fr. McDonald, St. Dearden. — 4th ed. — [S. p.] : FT: Prentice Hall, 2005. — P. 39—71.
3. Hix S. The Political System of the European Union [Text] / Hix S. — [S. p.] : Palgrave Macmillan [s. n.], 2005. — P. 271—309.
4. Central Intelligence Agency. Country Comparison. Public Debt [Electronic resource]. — Access mode : <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/2186rank.html>.
5. General government net financial liabilities [Electronic resource]. — Access mode : <http://www.oecd.org/dataoecd/5/51/2483816.xls>.
6. General government gross financial liabilities in OECD Economic Outlook. OECD. [Electronic resource]. — Access mode : http://www.oecd.org/document/61/0,3343,en_2649_34573_2483901_1_1_1_1,00.html.
7. Report for Selected Countries and Subjects”. IMF. [Electronic resource]. — Access mode : <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2008/02/weodata/weorept.aspx>.
8. The World Factbook – (Rank Order – Public debt) [Electronic resource]. — Access mode : <http://www.webcitation.org/query?url=https%3A%2F%2Fwww.cia.gov%2Flibrary%2Fpublications%2Fthe-world-factbook%2Ffrankorder%2F2186rank.html&date=15.Htm>.
9. General government debt. Eurostat [Electronic resource]. — Access mode : http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/government_finance_statistics/data/main_tables.
10. Central Intelligence Agency. Country Comparison. Public Debt [Electronic resource]. — Access mode : <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/2186rank.html>.
11. European Central Bank. Euro area (changing composition)–HICP–Overall index, Annual rate of change, Eurostat, Neither seasonally or working day adjusted [Electronic resource]. — Access mode : http://sdw.ecb.europa.eu/quickview.do?SERIES_KEY=122.ICP.M.U2.N.000000.4.ANR.htm.
12. Guide to EU policy – making processec [Text] : SPICe Briefing 02 / 78. 10. — [S. p. : s. n.], 2002. — 20 p.

**O. Reshota,
V. Reshota**

FINANCIAL CRISIS OF THE EUROZONE AND MAIN WAYS OF ITS OVERCOMING

In the article peculiarities of the Eurozone functioning and present issues of financial and debt crisis overcoming in the euro zone are investigated. Special attention is paid to stage consideration and analysis of European financial stability mechanisms for minimization of financial crisis outcomes in the European Union.

Key words: European Union, Eurozone, financial crisis, Economic and monetary union, ways of financial crisis overcoming.